

Nr 468.

Av herr **Engberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 409, angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för personal vid statens hospital och asyler.

I inlagor till det särskilda utskott, som har att behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 409 angående reglering av avlöningsförhållandena m. m. för statens hospital och asyler, har personalen framfört vissa önskemål, av vilka ett flertal synas mig så beaktansvärda, att riksdagen vid sitt ställningstagande till propositionen bör skänka dem all tillbörlig hänsyn.

I. **Avlöningsförhållanden.**A. **Sjukvårdspersonalen.**

I propositionen föreligga åtskilliga nedprutningar av de avlöningsbelopp, som från personalens sida på goda grunder begärts i framställning till löneregleringskommittén. Sålunda har för skötare, första sköterskor och sköterskor en nedprutning ägt rum med 150 kronor för vardera gruppen. Till jämförelse må anföras, att för ekonomipersonalens vidkommande vidtagits åtskilliga förhöjningar utöver vad som begärts. Hantverksföreståndare av första graden ha t. ex. fått en förhöjning med 600 kronor. Samma gäller befallningsman och trädgårdsmästare. Det vill synas, som om sjukvårdspersonalen kommit i en något missgynnad ställning, särskilt om man tar i betraktande de krav, som måste ställas på denna personal. Tjänstgöringens längd och enformighet inom den direkta sjukvården motivera en kompensation i något högre avlöning. Denna kompensations behövlighet torde framgå bäst, om man tar hänsyn till att sjukvårdspersonalen dels har mindre ledighet, dels betungas med kvällstjänstgöring och s. k. passiv nattvakt samt sön-

dagstjänstgöring varannan söndag. Det torde under sådana förhållanden få anses billigt, att dessa nackdelar kompenseras med en löneförhöjning av 150 kronor, så att begynnelselönen för sjukvårdare blir 1,380 kronor och slutlönen 2,100 kronor och för första sköterska 1,260 kronor respektive 1,800 kronor samt för sköterska 1,020 kronor respektive 1,650 kronor.

B. Ekenomipersonalen.

I fastställandet av lönesatserna för ekenomipersonalen föreligger i propositionen icke nödigt hänsynstagande till att utökandet av tiden, innan högsta lön utgår, till 15 år, gör den för de lägre befattningshavarna föreslagna lönen alltför knapp. De kvalifikationer, som här krävas, äro i åtskilliga fall, t. ex. beträffande maskinisterna, ganska betydande. Det kan icke anses med billighet och rättvisa förenligt, att maskinisterna, såsom skett i propositionen, icke blott ställts lägre än befattningshavare, med vilka de nu äro jämnställda i avlöningshänseende, utan till på köpet ställts lägre än en stor del, som nu stå under dem ifråga om avlöningens storlek. Då kvalifikationsanspråken på maskinisterna utan tvivel äro fullt lika stora som ifråga om hantverksföreståndarna, föreslås härmed, att lägsta avlöning blir respektive 1,650 och 1,500 kronor för maskinister av första och andra klass samt slutlönen 2,700 och 2,400 kronor. Med avseende på hantverkarna föreslås härmed, att de uppflyttas i en högre löneklass och sålunda få en begynnelselön av 1,380 kronor i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 1,260 kronor.

I analogi härmed föreslås samma uppflyttning äga rum för chaufför och eldare av första graden, och för magasinsföreståndare ökning av begynnelselönen från föreslagna 1,140 kronor till 1,260 kronor och för eldare av andra graden, föreståndare i stall, ladugård och svinstall, post- och stadsbud, nattvakt samt manligt biträde i trädgård och jordbruk ökning av begynnelselönen från 1,020 kronor till 1,140 kronor, medan eldare av tredje graden föreslås utgå, så att samtliga i denna grupp upptagna bli eldare av andra graden.

I propositionen är den manliga bageripersonalen vid Uppsala hospital ej medtagen bland dem, som blivit uppförda å ordinarie stat. Ingen må förtänka denna personal, av vilken icke någon varit anställd mindre än tolv år, att den under sådana förhållanden är orolig för sin ställning. Det kan väl icke heller anses mer än billigt och rättvist, att även denna personal uppföres å ordinarie stat, därvid bageriföreståndare

lämpligen bör hänföras till hantverksföreståndare av första graden och den övriga bageripersonalen ifråga till hantverkarnes grupp.

II. Pensionsåldern.

De skäl, som av de sakkunnige anförts för att ifråga om sjukvårdspersonalen sätta pensionsåldern lägre än den lägsta pensionsåldern, som hittills förekommit i pensionslagen, synas fullt övertygande. Ett bibehållande av de nuvarande åldersbestämmelserna synes därför vara väl motiverat. Den tvångsfria patientbehandling, som vunnit tillämpning vid våra hospital, ställer betydande krav på krafter och uthållighet hos personalen. Jag föreslår alltså sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att pensionen för skötare inträder vid 55 levnads- och 25 tjänsteår samt för sköterskepersonalen vid 53 levnads- och 25 tjänsteår. Att personalen vid sjukvården skulle vid så hög levnadsålder vara vuxen de krav, som ställas på densamma i olika situationer, måste anses uteslutet. Redan nu vid 55 och 53 års ålder visar det sig i många fall, att personalen icke längre med fördel kan användas å avdelningarna utan måste pensioneras. Vid sjukvården finnas för dessa till åren komna tjänsteinnehavare inga reträttplatser.

III. Semestern.

Med avseende på semesterns längd synes det vara en enkel rättvisa, att den utsträcker till 21 dagar för den personal, vilken har 10 tjänsteår. Särskilt gäller detta sjukvårdspersonalen. Redan i det år 1913 av de sakkunniga avgivna betänkandet hade detta krav reservationsvis framförts. De starkaste skäl tala här till förmån för detta krav. Sinnessjukvårdens rent psykiska irriterande gör behovet av vila och omväxling oundgängligt i långt högre grad än inom många andra statsanställningar.

IV. Tjänstekläder.

Kravet på att *alla* ordinarie befattningshavare skola ha fria tjänstekläder, måste anses fullt berättigat. De sakkunniga ha också förordat detta. Därför föreslås härmed, att detta krav måtte tillmötesgå.

Med hänvisning till vad ovan anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla de av mig framförda
förslagen till ändringar i Kungl. Maj:ts proposition
nr 409.

Stockholm den 25 maj 1918.

Arthur Engberg.

I motionen instämma:

Axel Sterne.

Carl Lovén.

Axel Lindqvist.

K. A. Borg.

A. L. Johansson.
